

Restrukturiranje ruralnih područja

Seminar – uvodno izlaganje

Pripremila: izv. prof. dr. sc. Petra Radeljak Kaufmann

Tematska područja

- Promjene identiteta ruralnih područja;
- Socijalno-ekonomska preobrazba ruralnih područja;
- Demografska preobrazba ruralnih područja;
- Promjene strukture naselja;
- Promjene funkcija u ruralnim područjima;
- Način i kvaliteta života u ruralnim područjima;
- Utjecaj tehnološkog razvoja, inovativnosti i dostupnosti ruralnih područja;
- Promjene zemljišnog pokrova i načina korištenja zemljišta;
- Utjecaj ruralne politike, planiranja i upravljanja ruralnim područjima;
- Utjecaj zaštite ruralnog prostora.

TEORIJSKA OSNOVA PROCESA U
RURALNIM PODRUČJIMA –
LITERATURA (znanstvena, stručna)
IZVORI

CILJEVI SEMINARA

ANALIZA OBLIKA
RESTRUKTURIRANJA
RURALNIH PODRUČJA

KRITIČKA ANALIZA
PROJEKATA U PRAKSI

USMENO IZLAGANJE
DISKUSIJA

PRAVILNO CITIRANJE
literature i izvora

ZADATAK 1

„Projektifikacija” u ruralnim područjima Hrvatske?

Kritička analiza odabranog projekta:

- *je li projekt ispunio zadane ciljeve*
- *kakav je njegov doprinos ukupnom planiranju i razvoju odabranog ruralnog područja*

zaželi!

program
aktivacije žena
u lokalnoj zajednici

MINISTARSTVO RADA
I MIROVinskOGA SUSTAVA

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

Izvor: <https://radioimotski.hr/wp-content/uploads/2019/11/za%C5%BEeli.jpg>

Kritička analiza projekta

- Analizirati:
 - projektne ciljeve i aktivnosti (na koji način trebaju doprinijeti ukupnom razvoju ruralnog područja?)
 - učinke projekta (planirano vs ostvareno)
 - dugoročna održivost (je li projekt strateški osmišljen?)
- Izvori:
 - dostupna projektna dokumentacija, znanstveni/stručni članci, novinski tekstovi, društvene mreže...
- Pripremiti izlaganje u trajanju oko 15 minuta

ZADATAK 2

Istraživanje suvremenih promjena u ruralnim područjima

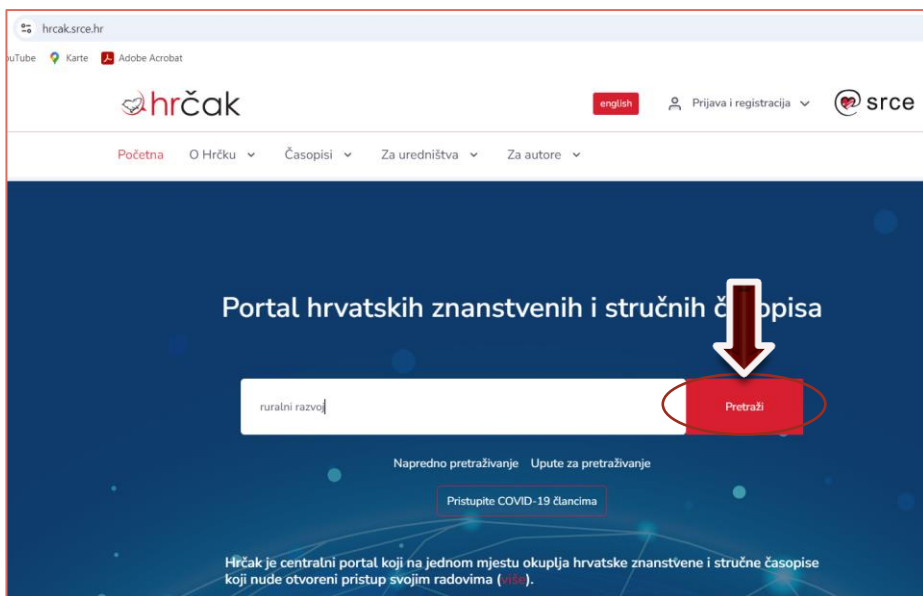
- analiza odabranih pojava i procesa

Primjeri tema

- Promjene identiteta ruralnih područja pod utjecajem imigracije
- Ekološka poljoprivreda kao čimbenik revitalizacije
- Utjecaj vinskih cesta na preobrazbu ruralnog prostora
- Utjecaj zaštite jezera na korištenje i namjenu prostora
- Utjecaj ruralnog turizma na morfološku i socioekonomsku preobrazbu naselja parka prirode
- Utjecaj razvoja industrije na preobrazbu otočnog ruralnog prostora
- Utjecaj poduzetničkih zona na razvoj ruralnih područja

- Individualni rad/rad u paru;
- Metode:
 - Pregled literature radi upoznavanja teme i odabranog prostora
 - (na temelju prijašnjih istraživanja teme) *Koji su ključni pojmovi i pristupi prisutni u literaturi?*
 - (na temelju prijašnjih istraživanja prostora) *Kakva su općenita obilježja prostora? Koji su procesi prisutni/dominantni?*
 - Prikupljanje, obrada i prezentacija statističkih pokazatelja (tablično, grafički);
 - Terenski/online dio rada: metoda intervjua ili anketno istraživanje

Kod pretraživanja literature i izvora preporuča se koristiti:

Knjižnični katalozi (GO, NSK)

Hrvatska znanstvena bibliografija
(CROSBI – CroRIS)

Science Direct

Google Znalac

Portal elektroničkih izvora
za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu

Koncept rada i pregled literature sadrži:

- ciljeve rada;
- hipoteze rada;
- popis indikatora koje se namjerava koristiti;
- ispitanici (okvirno) i način provođenja terenskog/online dijela istraživanja;
- pregled literature i izvora:
 - barem 6 – 7 znanstvenih članaka/stručnih članaka/knjiga/poglavlja u knjigama...
 - navesti osnovne postavke radova – zašto su važni za temu ili prostor istraživanja?

Struktura seminarskog rada

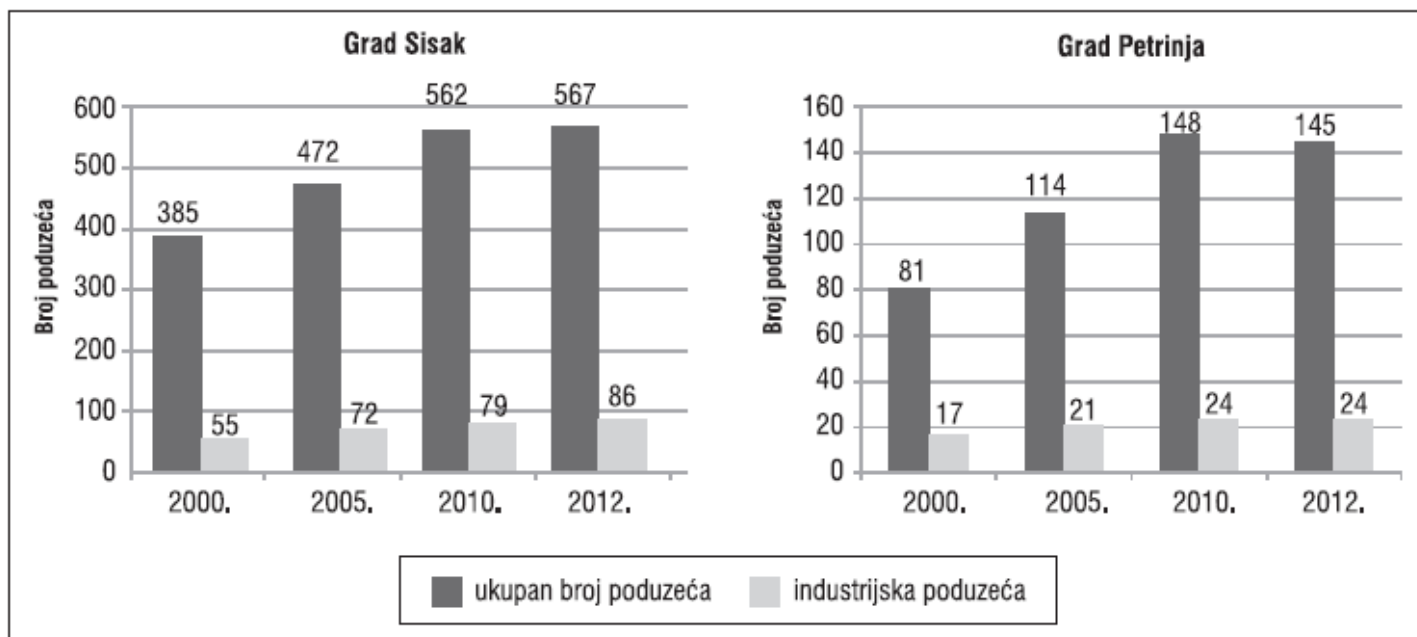
- Uvod: najava problematike, cilj i hipoteze rada, metode istraživanja
- Prostorni obuhvat istraživanja
- Rezultati istraživanja: analiza istraživanih promjena u ruralnim područjima (oblika restrukturiranja)
- **Rasprava**
 - usporedba vlastitih rezultata s drugim istraživanjima
- Zaključak
 - osvrt na hipoteze (potvrđene/opovrgnute)
 - konkretni zaključci rada
- Popis izvora i literature

Dodatne upute

- U radu treba biti uočljiv problemski pristup, uz objašnjavanje uzročno-posljedičnih veza u prostoru. U najvećoj mogućoj mjeri treba izbjegavati nepotrebnu deskripciju.
- Tekst treba biti jasan i sažet (bez nepotrebnih ponavljanja), gramatički ispravan i pisan u trećem licu. U izražavanju treba koristiti stručnu terminologiju.
- Opseg rada je cca **10 – 12 stranica**. Koristi se font Times New Roman, veličina slova 12, prored 1,5, obostrano poravnavanje.

Dodatne upute

- Tablični, grafički i kartografski prilozi koji se koriste trebaju biti sadržajni i čitljivi izvan konteksta. U radu trebaju imati takav raspored da ih je moguće lako pratiti zajedno sa tekstom. Potrebno je naznačiti na koji prilog se tekst odnosi koristeći skraćenice (sl. 1.)/(tab. 1.).
- Svaka tablica treba imati naslov koji se navodi **iznad** tablice. Uz skraćenicu Tab. i redni broj tablice daje se kratak i informativan naslov (koji uključuje informaciju o „što“, „gdje“ i „kada“ (primjerice, Tab. 1. Indeks starosti stanovništva gradova i općina Šibensko-kninske županije 1971., 1991. i 2021.).
 - Ispod tablice obavezno se navodi **izvor** (primjerice, informacija o statističkoj publikaciji).
- **Ispod** grafičkog priloga navodi se skraćenica Sl., redni broj i naslov (npr. Sl. 1. Količina prikupljenog otpada (u tonama) na otoku Krku, po mjesecima, 2021.). Ispod slike navodi se **izvor**.

Sl. 1. Broj poduzeća, ukupno i u prerađivačkoj industriji, u Gradu Sisku i Gradu Petrinji 2000., 2005., 2010. i 2012.

Izvor: FINA, 2000., 2005., 2010., 2012.

Tab. 2. Usporedni prikaz prerađivačke industrije i ostalih djelatnosti u Gradu Sisku prema broju poduzeća i broju zaposlenih 2010. i 2012.

Djelatnost	Veličina poduzeća	Broj poduzeća				Broj zaposlenih			
		2010.		2012.		2010.		2012.	
		svega	%	svega	%	svega	%	svega	%
Prerađivačka industrija	mala	73	92,4	82	95,3	343	13,5	653	31,8
	srednja	5	6,3	3	3,5	1147	45,1	997	48,5
	velika	1	1,3	1	1,2	1055	41,5	404	19,7
	svega	79	100,0	86	100,0	2545	100,0	2054	100,0
Ostale djelatnosti	mala	477	98,8	474	98,5	2326	67,6	2552	70,8
	srednja	6	1,2	7	1,5	1113	32,4	1053	29,2
	velika	-	-	-	-	-	-	-	-
	svega	483	100,0	481	100,0	3439	100,0	3605	100,0

Izvor: FINA, 2010., 2012. Obrada: HGK-ŽK Sisak i autor.

Braičić, Z., 2014: Suvremeni pogledi na lokacijske čimbenike malih i srednjih industrijskih poduzeća Siska i Petrinje, *Hrvatski geografski glasnik* 76 (2), 39-59.

Sl. 6. Primjer suvremene stambene suburbanizacije: planski oblikovana ulica s individualnom stambenom gradnjom u središnjem dijelu naselja Donja Bistra (snimio: Vedran Prelogović, travanj 2004.)

Lukić, A., Prelogović, V., Pejnović, D., 2005: Suburbanizacija i kvaliteta življenja u zagrebačkom zelenom prstenu - primjer općine Bistra, *Hrvatski geografski glasnik* 67 (2), 85-106.

Usmeno izlaganje koncepta rada i pregleda literature

- Oko 10 minuta;
- Iznijeti osnovne postavke pregledanih radova važnih za temu ili prostor istraživanja;
- Iznijeti ciljeve i način provođenja istraživanja.

Usmeno izlaganje rada (naglasak na: rezultatima, diskusiji i zaključcima rada)

- Oko 20 minuta;
- Naglasiti važne činjenice iz problematike obrađene u radu, koristiti grafičke priloge iz rada;
- Koristi se *Powerpoint* prezentacija ili sl., ali nije dozvoljeno čitanje;
- Na kraju prezentacije **obavezno** priložiti 2-3 problemska pitanja za otvaranje diskusije.

Rokovi:

- 9.3.2026. uvodno izlaganje
- 16.3.2026. dogovor oko odabira projekta i teme seminarskog rada
- 23.3.2026. konzultacije oko izlaganja analize projekata
- 30.3.2026. prezentacije analize projekata
- 13.4.2026. prezentacije analize projekata
- 27.4.2026. i 28.4.2026. izlaganja koncepata radova i pregleda literature
- 4.5.2026. prezentacije analize projekata (Erasmus)
- Najkasnije do 8.5.2026. seminarske radove poslati putem e-maila (radeljak@geog.pmf.hr)
- Svibanj i lipanj 2026. izlaganja seminarskih radova

CITIRANJE

When do you cite?

Did you think of it?

yes

Do not cite it

no

Is it common knowledge?

yes

Do not cite it

no

Cite it

Izvor:

<http://whsimc.weebly.com/uploads/7/0/3/3/70>

33493/_4486538_orig.png

Kada citirati?

CITIRANJE UNUTAR TEKSTA

Ruralno je predgrađe urbanoga, veliko dvorište, domaće životinje, prostor za igru, dom i obitelj, mir i tišina, sigurnost, zavičaj i sloboda. Ruralno je zeleno. Ruralno je zapuštenost okoliša, smrad i divlja odlagališta otpada.¹¹ Ruralno je nebriga društva. Ruralno je idila. Ruralno je rijetko naseljeno. Ruralno je poljoprivreda. Ruralno je baština i turizam. Ruralno su pejzaži sjećanja. Ruralno je budućnost. Ruralno je samoća. Ruralno je životni izbor. Ruralno je jedina preostala mogućnost. Ruralno je broj, ruralno je osjećaj.

- ~~Ruralno je predgrađe urbanoga, veliko dvorište, domaće životinje, prostor za igru, dom i obitelj, mir i tišina, sigurnost, zavičaj i sloboda. Ruralno je zeleno. Ruralno je zapuštenost okoliša, smrad i divlja odlagališta otpada. Ruralno je nebriga društva. Ruralno je idila. Ruralno je rijetko naseljeno. Ruralno je poljoprivreda. Ruralno je baština i turizam. Ruralno su pejzaži sjećanja. Ruralno je budućnost. Ruralno je samoća. Ruralno je životni izbor. Ruralno je jedina preostala mogućnost. Ruralno je broj, ruralno je osjećaj (Lukić, 2010).~~

CITIRANJE UNUTAR TEKSTA – IZRAVNO

“Ruralno je nebriga društva. Ruralno je idila. Ruralno je rijetko naseljeno. Ruralno je poljoprivreda. Ruralno je baština i turizam. Ruralno su pejzaži sjećanja. Ruralno je budućnost. Ruralno je samoća. Ruralno je životni izbor. Ruralno je jedina preostala mogućnost. Ruralno je broj, ruralno je osjećaj.” (Lukić, 2010, 52).

- **Izravno navođenje (*upravni govor*)**

CITIRANJE UNUTAR TEKSTA – NEIZRAVNO

- **Primjer 1:** Ruralno se može poimati na različite načine, primjerice kao predgrađe urbanoga, veliko dvorište, domaće životinje, dom i obitelj, sigurnost i zavičaj, ali i zapuštenost, divlja odlagališta otpada i odraz nebrige društva (Lukić, 2010).
- **Primjer 2:** Lukić (2010) navodi različita poimanja ruralnoga, primjerice kao predgrađa urbanoga, velikog dvorišta, domaćih životinja, obitelji, sigurnosti, slobode, ali i zapuštenosti, divljih odlagališta otpada i nebrige.
- **Neupravni govor, prepričavanje/parafraziranje**

CITIRANJE UNUTAR TEKSTA

- Kada se koriste tuđe riječi, rečenice, podaci... obavezno treba navesti referencu, npr.:
 - (Friganović, 1991);
 - (Nejašmić i Bašić, 2005);
 - (Lukić i dr., 2021);
 - (Fuerst-Bjeliš, 2020a);
- Primjeri navođenja publikacija, internetskih izvora i literature unutar teksta rada:
https://hrcak.srce.hr/upute/upute_autorima_Hrvatski_geografski_glasnik.pdf

CITIRANJE UNUTAR TEKSTA: ZAKLJUČNO

IZRAVNO CITIRANJE

“ Ruralno je nebriga društva. Ruralno je idila. Ruralno je rijetko naseljeno. Ruralno je poljoprivreda. Ruralno je baština i turizam. Ruralno su pejzaži sjećanja. Ruralno je budućnost. Ruralno je samoća. Ruralno je životni izbor. Ruralno je jedina preostala mogućnost. Ruralno je broj, ruralno je osjećaj.” (Lukić, 2010, 52).

NEIZRAVNO CITIRANJE /PARAFRAZIRANJE

Primjer 1: Ruralno se može poimati na različite načine, primjerice kao predgrađe urbanoga, veliko dvorište, domaće životinje, dom i obitelj, sigurnost i zavičaj, ali i zapuštenost, divlja odlagališta otpada i odraz nebrige društva (Lukić, 2010).

Primjer 2: Lukić (2010) navodi različita poimanja ruralnoga, primjerice kao predgrađa urbanoga, velikog dvorišta, domaćih životinja, obitelji, sigurnosti, slobode, ali i zapuštenosti, divljih odlagališta otpada i nebrige.

Kako citirati citirano?

- Primjer 1: citira se Mormont, ali prema Woodsu

U akademskom, istraživačkom diskursu pojam *ruralno*, smatra sociolog Marc Mormont, pojavio se u dvadesetim i tridesetim godinama 20. stoljeća kako bi se definirala ključna obilježja ruralnog društva u vrijeme kada su seoska područja prolazila veliku ekonomsku i socijalnu transformaciju pod utjecajem urbanizacije i industrijalizacije (prema Woods, 2005, 4).

Lukić, A., 2010: O teorijskim pristupima ruralnom prostoru, *Hrvatski geografski glasnik* 72 (2), 49-75.

- Primjer 2: Prema Uputama za izradu diplomskog rada,
https://www.pmf.unizg.hr/images/50021317/Nove%20Upute_za_Diplomski_rad_2024.pdf
 - ako se citat preuzima iz teksta nekog drugog autora, navodi se prvo prezime i godina za originalni citat, a potom autor iz čijeg je teksta preuzeta (npr. Ward 1975 prema Riđanović, 2007)

Popis literature i izvora

- Na kraju rada prema abecednom redu prezimena (prvog) autora;
- Trebaju biti navedene sve reference citirane u tekstu;
- Primjeri:
 - članak u časopisu:
 - Horvat, Z., Toskić, A., 2023: Određivanje stupnja geografske marginalnosti naselja Međimurja primjenom GIS-a i eksplorativne faktorske analize, *Hrvatski geografski glasnik* 85 (2), 5-45.
 - poglavlje u knjizi:
 - Klemenčić, M., 1996: Promjene upravno-teritorijalnog ustroja Hrvatske 1918-1992, u: *Hrvatske županije kroz stoljeća* (ur. Mirošević, F.), Skolska knjiga, Zagreb, 123-148.
 - koristiti Upute autorima Hrvatskog geografskog glasnika (https://hrcak.srce.hr/upute/upute_autorima_Hrvatski_geografski_glasnik.pdf)

Turnitin

Softver za provjeru autentičnosti radova Turnitin

Upute za korištenje

- Mogućnost samostalne provjere radova prije predaje rada ---- kako bi se provjerila ispravnost citiranja

pmf.unizg.hr/geog/sredisnja_geografska_knjiznica/turnitin_-_provjera_autenticnosti_radova

Gmail YouTube Karte Adobe Acrobat

STUDENTI >

CJELOŽIVOTNO UČENJE

ZNANOST >

MEĐUNARODNA SURADNJA >

SREDIŠNJA GEOGRAFSKA KNJIŽNICA ▾

Knjižnični katalog

Digitalni repozitorij PMF-a

Online baze

Prinove knjiga

Turnitin - provjera autentičnosti radova

STRUKOVNE UDRUGE >

AKTIVNOSTI >

GALERIJA >

STUDENTSKI INTRANET

RAČUNALNA PODRŠKA >

- Upute za korištenje softvera Turnitin za nastavnike opisane su u poglavlju 3. - [pdf dokumenta](#), a možete pogledati i animiranu uputu za korištenje opcije Quick Submit na [youtube-u](#).

UPUTE ZA STUDENTE

Za studente PMF-a omogućen je pristup softveru za provjeru autentičnosti radova Turnitin i **svaki student može samostalno provjeriti svoj rad**. Postavke su definirane tako da se rad može predavati više puta bez njegove pohrane u Turnitin bazu i može se pregledati generirani izvještaj.

Kako koristiti Turnitin?

1. Prije provjere rada potrebno je poslati poruku na email: turnitin_provjera@pmf.hr sa kratkim zahtjevom za Turnitin korisničke podatke. U odgovoru ćete dobiti **Class ID** i **Enrolment Key**
2. **Ovdje** pristupite softveru Turnitin i ulogirajte se sa vašim **AAI@EduHr**
3. Odaberite kreirani kolegij - Class Name: **Provjera radova za studente**
4. Upišite se u kolegij sa **Class ID** i **Enrolment Key** podacima koje ste dobili u mailu
5. Odaberite zadaću - Assignment Title: **Samoprovjera radova**
6. Priložite rad koji želite provjeriti na gumb Submit

(Napomena: Možete više puta predati zadaću, s time da nakon trećeg puta prije nove predaje morate pričekati 24 sata. Novi se izvještaj generira za svaku sljedeću predaju na mjestu prethodnog.)

Upute za studente za samostalnu provjeru radova opisane su u poglavlju 4. - [pdf dokumenta](#), a možete pogledati i animiranu uputu na [youtube-u](#).

Ako imate bilo kakvih pitanja ili nedoumica oko provjere autentičnosti vaših seminarskih, završnih, diplomskih i ostalih radova, slobodno nam se javite na mail turnitin@dekanat.pmf.hr !

Za uspješno ostvarenje programa Seminara potrebno je:

- poštivati navedene termine i upute definiranja tema i koncepata te dovršetka seminarskog rada;
- pravilno i dosljedno citiranje literature osobito je važno! Sve korištene reference obavezno se navode u tekstu, kao i popisu literature i izvora na kraju seminarskog rada.
- kvalitetno pripremiti usmene prezentacije i aktivno sudjelovati u diskusijama;
- dozvoljen je opravdan izostanak s najviše 3 termina Seminara;
- konačna ocjena Seminara ulazi u završnu ocjenu kolegija.

Primjeri projekata

- *Agrotehnološki centar (ATC) u Cerni*
- *Projekt CRO-SI-SAFE*
- *Projekt dRural, Dubrovačko-neretvanska županija*